

De machi-
nula per
quam vi-
runculus è
ligno fa-
ctus, Tem-
pestates in-
dicat.

Aër, non-
nunquam
præter soli-
tùm fit le-
vior.

Tempestates
è Terra
ascensa, de-
inde aëris
particula
involuta,
Procellas,
Grandines,
Fulmina,
Turbines
&c. effi-
ciunt.

Si Tempe-
states in hoc
gravi ac
crasso aëre,
quadran-
tem Telluris
partem per-
agere pos-
sunt, possunt
quoque per
serenum
ac levem
aërem ali-
quot 100
milliaria
ascendere.

Tubi Optici
testantur
Cometam
aërem con-
globatum
esse.
Cauda va-
riat appa-
rentiam
secundum
Solis &
oculi dispo-
sitionem.

oblongo & angusto aliquo vasculo vi-
treo, instar canalis factò, imaguncu-
la quædam viri è ligno artificiosè ita
facta, ut aëre sustineatur, ab eodem
liberè moveatur, & digito mutatio-
nem aëris ejusque ponderis pro diver-
so tempore, indicet. Ubi contingere
interdum solet, ut imaguncula ista so-
lito inferius sese demittat, quod cer-
tum est indicium, eodem tempore aë-
rem præter solitum leviozem esse fa-
ctum, & tum quoque experientia
probat, quod maximæ & horrendæ
existent tempestates, licet illæ sint ul-
tra C, aut ducenta milliaria. Unde
colligitur, tempestates (quæ procul-
dubio è cavernis montium oriuntur &
in altum adscendunt) tunc simul ali-
quam aëris particulam attrahere, &
illud aëris pondus, locis istis incum-
bens, inde levius reddere, & conjun-
ctione hæc magnas tempestates exci-
tare: quæ, hinc inde, modo orientem,
modo occidentem, vel aliam plagam
versus, motum suum dirigunt, imò
etiam directè deorsum feruntur, ut
etiam arbores radicitus evellant.

Ex quibus præmissis omnibus, ita
concludi posse existimo; Si ejusmodi
tempestates ad nubes in altum adscen-
dere, cursum quoque suum ad quam-
vis mundi plagam dirigere, & pro vi
ac vehementiâ suâ ultra 100 vel 200
aut 300 milliaria huc illuc flare, imò
etiam horribili vehementiâ decidere
possunt: quidni etiam eadem cum
aëre suo, cui implicitæ sunt, extraor-
dinarie in altum usque ad secundam
aut tertiam aëris regionem adscende-
re, & ibidem instar pyroboli (vulgo
Ragette) hinc inde vagari possent?

Et quum etiam Tubi Optici satis
nobis declarent, Cometas nihil aliud
esse, quam nubem conglobatam,
quam radii solares illuminant: idcirco
opinor, talem tempestatem unâ cum
recepto humidiorè aëre usque ad ob-
scuram altitudinem rarioris & siccæ
aëris regionis ferri, ibidemque (quia
extra umbram Telluris est) à Sole
illuminari ac perlustrari, & quò pro-
pior sit terræ, eò majori caudâ,
quò verò remotior, eò minore, ob-
tenuiorem semper aërem apparere:
Quod autem ab initio interdum cau-

da non valde longa, fit propter capitis
densitatem, quam Radii Solis non
ita pertransire possunt.

Ubi tamen nihil obstat, quod Non-
nulli, Cometis tantam magnitudi-
nem, majorem etiam universo ter-
restri globo, adsignant, ipsosque
ultra Lunam positos esse statuunt:
quum impossibile sit mortalibus, eo-
rum distantias, altitudines & magni-
tudines metiri, quoniam *locus* eorum
verus (ut Astronomi vocant) prop-
ter motum irregularem ac breve tem-
poris spatium, quo apparent, reperiri
non potest. Nam *locus verus* per cre-
bras revolutiones, & vicissim ex hoc,
unâ cum *loco viso*, parallaxis invenia-
tur necesse est. Quoniam autem illa
haberi non possunt, nec distantiam
quoque & altitudinem Cometæ, imò
nec Stellæ novæ (quæ tamen irregu-
larem motum non habent, neque
tam cito pereunt) metiri ullus potest.

Quod si igitur altitudo incognita
est, & magnitudo pariter incognita
erit: ac propterea minime creden-
dum, tantam esse Cometarum alti-
tudinem (neque enim, ut Luna, per
totum Terræ orbem videntur) ut &
magnitudinem, quanta illis vulgo
attribuitur. Unde Connimbricenses
l. 3. de Cælo, quæst. 3. art. 2. statuerunt:
quod summa distantia in qua Cometæ
visuntur, summam 52 milliarium non
excedat. Concedi tamen hoc potest;
talem cum nubibus vel humido aëre,
conjunctam tempestatem, in tanta
altitudine ad 100 & plura milliaria
(ubi aër non amplius ita premit, con-
trâ vero, conglobata illa materia spa-
tium sese libere extendendi habet)
plus quam 30, 40 vel quinquagies ac
fuerat ante, quum in ea altitudine
quâ nubes sunt, existeret, sese dila-
tare posse.

Quod verò Cometæ caudati non
altius, quàm aëreæ regiones se ex-
tendunt, adscendant, ex hoc facile
colligi potest, quod ipsorum caudæ
nihil aliud sint, nisi umbræ luminosæ,
seu refractiones Radiorum Solarium,
Cometæ pellucidum caput permean-
tium, in isto obscuro ac raro aëre
vel aura. Nam si in spatio puro & ab
omni materiâ vacuo (quod vulgo

Cometarum
Magnit. &
Distantia.
Refraçtio
& irregula-
ritas Mo-
tus, incer-
tam reddit
Cometa-
rum Paral-
laxin.

Cometa
Cauda est
radiosus co-
nus, à Sole
per cometa
caput trans-
missus, unde
latior in fi-
ne.